

A stylized illustration of a landscape. A large, dark tree trunk is on the right side. In the background, there are rolling hills in shades of purple, blue, and pink. A person in a green shirt and dark pants is walking on a path in the lower left. The sky is a solid red color. A yellow triangle with a pink circle inside is on the right side, near the top of the tree.

Foglar

**Boj o první
místo**

ilustroval
Jaromír 99

Albatros

Boj o první místo

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Jaroslav Foglar

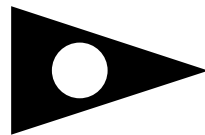
Boj o první místo – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

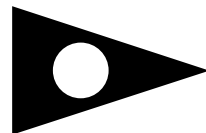

Jaroslav Foglar
Boj o první místo

Foglar

Boj o první místo

ilustroval
Jaromír 99

Albatros

Obavy Petra Solnara

1

Petr Solnar se sice nikdy na školu příliš netěšil, ale v nastávajícím školním roce se jí skoro bál. Ne snad proto, že s vyšší třídou stoupaly nároky učitelů a nebezpečí propadnutí. Toho se Petr nebál nikdy. Ani to, že by mohli přijít noví a neznámí profesori, ho nijak neznepokojovalo.

Ale bylo tu něco, co mu bralo všechnu chuť do práce a činilo ho nespokojeným, co plně zaměstnávalo jeho myšlenky a co ho tak nějak divně zahanbovalo.

Začalo to vlastně už v uplynulém školním roce a Petr tušil, že se z toho tentokrát vyvine cosi ještě horšího – že se něco stane!

Tím „něčím“, co způsobovalo Petrův neobvyklý neklid, byl jeho spolužák Ruda Lorenc.

Bylo to tak zvláštní! Ruda Lorenc nebyl ničemný kluk, jak by se snad mohlo zdát z toho, že myšlenka na něj vzbuzovala v Petrovi takový neklid. Rozhodně nebyl horší než ostatní hoši, které znal.

Naopak: z toho, že ho skoro všichni chlapci měli rádi a obdivovali, se dalo soudit, že Ruda Lorenc je dokonce lepší než oni.

Ano – obdivovali ho. To je správné slovo – obdivovali!

Výborně hrál hokej a zrovna tak dobře volejbal a všechno ostatní, nač člověk pomyslel. Když byl fotbalový zápas, hoši chtěli hrát na té straně, na které hrál Ruda. Byl přeborníkem ve stolním tenisu a získal třídě několik cenných vítězství v mezitřídních utkáních.

Dovedl mluvit vybraně jako žádný jiný hoch...

To všechno Petr Solnar uznával. Uznával i to, že Ruda má krásné svaly a že dovede mnoho věcí, o jakých se ostatním ani nezdálo. Docela

dobře chápal, proč je Ruda Lorenc u ostatních hochů v takové oblibě, a to byla jedna z příčin Petrova pocitu zahanbení.

Ruda byl skutečně obdivuhodný!

Když jednou vloni předváděl na školním výletě při koupání několik plaveckých stylů, řekl Karel Mádlů závistivě: „Ten Ruda ale umí všechno na světě...“ A Petr Solnar si ten výrok pamatoval, Mádlova slova mu pořád zněla v uších.

Nezáviděl Rudovi, ale i on toužil vynikat nad ostatními, toužil dokázat víc než oni a získat jejich obdiv.

Cítil však, že je to nemožné, že vedle Rudy se úplně ztrácí, že při srovnání s ním je jen docela obyčejný, bezvýznamný hoch.

A to Petra ponižovalo.

Rudu Lorence obdivovali a chtěli se s ním přátelit skoro všichni hoši, s nimiž se stýkal. Každý se mu snažil dokázat, že je jeho dobrým přítelem. Volali na sebe příjmením, ale Rudu Lorence oslovovali „Rudo“, aby každý viděl, jak se s ním znají, a aby si je i on pamatoval jako své přátele.

Když to třídní profesor několikrát zaslechl a začal pak sám Lorence oslovovat křestním jménem, stoupl obdiv ostatních k Rudovi ještě víc.

O přestávkách vedl zábavu on. Vždy měl kolem sebe chumel hochů, kteří hltali každé jeho slovo, každý jeho pohyb i výraz očí. Byli povrchní, nezmohli se na nic samostatného. Šli za Rudou Lorencem, ale nevěděli proč, a zda je to správné. Neuvažovali o tom.

A přece Petr Solnar tušil, že Ruda si to všechno nezaslouží. Měl i některé nepěkné vlastnosti a Petr každou chvíli narážel na něco, co ho utvrzovalo ve špatném mínění o Rudovi. Jen ostatní hoši – jak se zdálo – pro to neměli oči.

Ruda Lorenc nebyl právě nejsilnější, a přece ho zatím nikdo nepřepal. Mohl si dovolit všechno. Směl urážet a dělat vtipy, které by každý jiný draze zaplatil. Ale jemu se nikdy nic nestalo. Ostatní s ním jednali jako v bavlnce.

Bylo zřejmé, že Ruda to všechno dobře ví – a že z toho těží. Byl pyšný, ale byla to taková pýcha, která jiné spíš dráždila a přitahovala, než aby je odpuzovala.

Pohana, která tak ráda vycházela z Rudových úst, pálila jako oheň. Každý jeho vtip o některém spolužákovi se vždy bleskem roznese, ujal se a postižený byl proti němu bezmocný.

Zdálo se, že Ruda má svými řezavými vtipy a přezdívkami spadeno zejména na Petra. Kolikrát ho jen v minulém školním roce zesměšnil!

Od kohokoli jiného by Petr vtip přijal a oplatil by mu ho. Ale vtipem od Rudy se cítil zahanbený a pokořený jako od nikoho. To proto, že věděl, jak nad ním Ruda vyniká. Ještě poslední den v loňském roce ho Ruda roztrpčil svými bodavými legráčkami tak, že to vypadalo na pořádnou rvačku...

O prázdninách Petr na Rudu Lorence zapomněl – ale teď, na prahu nového školního roku, mu vše znovu zavířilo hlavou a vzrušilo ho tak nepříjemně, že myslel na vyšší třídu jen s největšími obavami.

První den

2

Vůbec – celý školní rok začínal velmi pochmurně. Když šel Petr první den ráno ve sváteční náladě do školy, ozval se za ním dupot a přiřítíl se Lexa Pikertů. Jindy by za Petrem tak neběžel, přestože se dva měsíce neviděli. Bylo na něm vidět, že chce Petrovi něco říct.

„Rokos se utopil. Víš to už? Rokos se utopil!“ křičel na Petra.

„Ne –“ vydechl Petr. „Kdy?“

Rokos sice nebyl jeho spolužák ani nechodil do Petrovy školy, ale Petr i Lexa ho znali. Bydlel blízko nich.

„Vždyť jsem ho ještě včera odpoledne viděl na plovárně.“

„Tam se to právě stalo,“ řekl Lexa. „V půl páté. Podplavával celý pontonový bazén. Říkal tomu, že jde do sklepa. Lidi se na něj dívali a tleskali mu, vždycky když vyplaval na druhé straně plovárny. Třikrát ji podplaval – a počtvrté tam zůstal! Našli ho až večer, když už byla tma. Chytil se nohou do trámů a mezi nimi uvízl.“

Petrovi se až zamotala hlava. Živě viděl Rokose před sebou a slyšel jeho slova, kterými ho chvíli před smrtí vítal z prázdnin. Petr odešel z plovárny ve čtyři – a za půl hodiny byl Rokos po smrti!

Jako ve snách stoupal Petr do třetího poschodí školy a na každém schodu ho provázela Rokosova tvář.

U dveří nové třídy ho chytil za rukáv jeho bývalý soused z lavice: „Tak co, Solnare, budeme zase sedět vedle sebe?“

Petr se na něho nepřítomně a bez zájmu podíval. Myslel na všechno jiné, jenom ne na to, s kým bude sedět v lavici.

„Třeba,“ řekl ledabyle a otočil se. Snášel se s ním dobře, nikdy se spolu nehádali a neprali jako většina ostatních hochů ve třídě, ale jinak s ním Petr příliš nemluvil. Neměl nic, čím by ho poutal – a byl až příliš velkým obdivovatelem Rudy Lorence.

Ten byl opět obklopen nohsledy, jak si na to zvykl z minulých let. Petrovi se dokonce zdálo, že je jich ještě víc než vloni. Naslouchali Rudovi, smáli se jeho vyprávění o prázdninových příhodách a sami se snažili upozornit na sebe svými dobrodružstvími.

Petr se nechtěl dívat na ten veselý hlouček, a přece jeho oči vyhledávaly Rudu Lorence a uši lapaly Rudův příjemný hlas.

Ruda byl ještě statnější než dřív. Jeho dohněda opálená tvář se odrážela od světlých vlasů a bílé zuby mu svítily, když se smál.

Ted' právě ukazoval nějakou fotografii z prázdnin. Strkali se, aby si ji mohli co nejdříve prohlédnout.

Petr seděl proti hochům, kteří Rudu veřejně obdivovali, a cítil zmatek. Skoro byl roztrpčen, že nemůže dát své pocity najevo jako oni.

Uvědomoval si, jak je pokrytecký a zbabělý. Sedí a přetvařuje se, že čte, ale místo toho poslouchá a po očku Rudu pozoruje.

Začal pochybovat, jestli je správné zříkat se Rudovy společnosti.

Z myšlenek ho vyrušil příchod třídního.

Třída uvítala svého oblíbeného profesora bouřlivým pozdravem. Bylo vidět, že ho ten projev potěšil. Usmíval se, jednoho po druhém

se vyptával na prázdniny a pro každého měl vlídné slovo. Hoši si v té chvíli neuměli představit, že tentýž třídní bude již za několik týdnů nemilosrdný při zkoušení a bude rozdávat pětky těm, kteří nesplnili své povinnosti.

Dnes se ovšem ještě nic takového nedělo.

O utopeném Rokosovi třídní nemluvil, protože nebyl z jejich školy. Bylo docela možné, že o neštěstí ani nevěděl. Promlouval teď k žákům obvyklým způsobem jako v každé třídě a na začátku každého školního roku:

„Doufám, že mě nezklamete a že na vás neuslyším ani jednu stížnost... Věřím, že se nebudu muset stydět za to, že jsem vaším třídním... Začněte hned od začátku poctivě pracovat, nebudete pak muset těžce dohánět...“

Po celou dobu profesorovy řeči nespustil Petr z Rudy oči. Jak rád by byl na jeho místě – přes všechny výhrady, přes všechno, co k němu cítil...

Dnes si Petra ani nevšiml! To Petra uráželo a zatvrzovalo, přece nebude dolézat, když se k němu Ruda tak chová.

Pokoření, zahanbení, hněv i hrdost nedovolovaly Petrovi, aby se stal Rudovým kamarádem.

A když toho dne vycházeli ze školy, bylo Petrovi víc než jasné, že jeho boj proti Rudovi začíná.

Co všechno se dá dělat s krabičkami od zápalek

3

Za několik dnů se ve škole rozjelo vyučování naostro.

Pach čerstvě navoskovaných podlah vyčichl a tabule ztratily krásnou čern.

Do konce měsíce se z učebnic ztratil modrý obal nabádající k pořádku, v sešitech se objevily kaňky a narostly jim oslí uši.

A s tím vším zmizela i snaha psát do nich pečlivě až do poslední stránky, jak se obvykle píše na stránce první, hladké a čisté. Mnohá předsevzetí leckterého hochy padla...

Proč si vlastně dělat starosti, když do zkoušek je ještě daleko!

Ať tak či tak, hoši měli dost času i na svou zábavu. Snad každý se něčím zabýval.

Mnoho chlapců sbíralo známky. Petrův soused z lavice chodil do výtvarného kroužku a učil se malovat. Jiný byl každý den na hřišti

fotbalového klubu, kde nosil a rozdělával hráčům dresy a před každým zápasem lajnoval vápnem hřiště.

Fanda Lábus si strádal na kánoi a usilovně hledal zdroje příjmu, aby dal konečně patřičnou částku dohromady.

Tři hoši ze čtvrté lavice jezdili na kolech na společné výpravy. Měli tachometr a zapisovali si, kolik který den ujeli a kolik je to už dohromady.

Ale zálibě Jiříka Dannerů nerozuměl nikdo: sbíral krabičky od zápalek! Nikdo nevěděl proč.

Když někdo sbíral známky nebo odznaky, rozuměl tomu každý. Ale strádat krabičky od zápalek, a ještě k tomu jedno a tytéž...

Ještě podivnější bylo, že Jiřík Danner nechtěl nikdy a nikomu prozradit, co vlastně s krabičkami dělá. Ani Rudovi Lorencovi ne, a tomu hoši přece splnili každé pomyšlení... Někteří nosili Dannerovi krabičky jen tak z přátelství a z jakéhosi nevysloveného ohledu k jeho podivné zálibě, jiným však musel za krabičky „platit“ třeba cizokrajnými známkami nebo jinými věcmi, o které měli zájem.

Jen Petr nedělal nic. Docela nic!

Ještě v minulé třídě hodně četl, vázal knihy a ledacos podnikal, teď se však nemohl na nic soustředit.

Někdy o samotě a v klidu, když přemýšlel o sobě a o Rudovi, si připadal směšný a ubohý. Co on vlastně dovede? Nic. Nic! Zhola nic! Jak by se mohl srovnávat s Rudou!

Prohlížel v zrcadle svou tvář. Zdála se mu bezvýrazná, všední – divil se, že s ním hoši vůbec ještě mluví. Oč hezčí jsou Rudovy žluté vlasy než jeho jako uhl černé, rozcuchané a nepoddajné. Oč příjemnější jsou Rudovy modré oči než Petrovy oči, zase tak černé jako vlasy!

V takových chvílích srovnávání se cítil ještě zahanbeněji, neboť poznával, že v něm nechutí k Rudovi Lorencovi probouzí nikoli Rudovy špatné vlastnosti, ale jeho vlastní závist.

A tak se Petřův hněv strídal s trpkostí, nerozhodností a s marnou touhou podobat se Rudovi. Byly však také chvíle, kdy na svou nechutí k Rudovi zapomínal a kdy ho viděl tak, jak ho viděli ostatní hoši: hezkého a obdivuhodného. Tehdy toužil po Rudově přátelství.

Obvykle přicházelo rozčarování, když byl k němu Ruda hrubý nebo když udělal jinému chlapci něco, co v Petrových očích nebylo správné.